

Україна,
01021, м. Київ,
Кловський узвіз, 9/1
тел.: +38(044) 461-2095
www.utg.ua

9/1, Klovskyi Uzviz
Kyiv, 01021,
Ukraine
tel.: +38(044) 461-2095
www.utg.ua

_____ № _____

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг**

Про надання пропозицій до проєкту рішення
НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акту

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), 26.01.2023 на офіційному сайті оприлюднено Проєкт постанови «Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із зберігання (закачування, відбору) природного газу» (далі – Проєкт постанови), що має ознаки регуляторного акта.

Акціонерне товариство «Укртрансгаз» (далі – АТ «Укртрансгаз») за результатами ознайомлення з Проєктом постанови та керуючись положеннями статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», пунктом 3.2 Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень НКРЕКП, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, надає свої зауваження та пропозиції до Проєкту постанови за встановленою формою (додаток).

Просимо НКРЕКП врахувати зауваження та пропозиції АТ «Укртрансгаз» при проведенні відкритого обговорення даного Проєкту постанови.

Додаток: зауваження та пропозиції на 8 арк.

Т.в.о. Генерального директора

Роман МАЛЮТІН

Порівняльна таблиця до проєкту, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із зберігання (закачування, відбору) природного газу»

Редакція проєкту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
Ліцензійні умови провадження господарської діяльності із зберігання (закачування, відбору) природного газу		
1. Загальні положення		
<p>1.4. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>комплаєнс – регламентований внутрішніми документами оператора газосховища безперервний процес, спрямований на забезпечення здійснення та покращення господарської діяльності відповідно до цих Ліцензійних умов, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, рішень НКРЕКП та державних стандартів (ДСТУ ISO), передбачених цими Ліцензійними умовами;</p> <p>програма з комплаєнсу – документ, який розробляється та запроваджується оператором газосховищ з метою забезпечення дотримання працівниками безперервного процесу здійснення та покращення господарської діяльності відповідно до ліцензійних умов, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, рішень НКРЕКП, державних стандартів (ДСТУ ISO), передбачених цими Ліцензійними умовами.</p>	<p>1.4. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>комплаєнс – регламентований внутрішніми документами оператора газосховища безперервний процес, спрямований на забезпечення здійснення та покращення господарської діяльності відповідно до цих Ліцензійних умов, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, рішень НКРЕКП та державних стандартів (ДСТУ ISO), передбачених цими Ліцензійними умовами;</p> <p>програма з комплаєнсу – документ, який розробляється та запроваджується оператором газосховищ з метою забезпечення дотримання працівниками безперервного процесу здійснення та покращення господарської діяльності відповідно до ліцензійних умов, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, рішень НКРЕКП, державних стандартів (ДСТУ ISO), передбачених цими Ліцензійними умовами.</p>	<p>Пропонується видалити.</p> <p>Законом України «Про ринок природного газу», зокрема, імплементовано в українське законодавство норми таких актів європейського законодавства, як:</p> <p>Директива Європейського Парламенту і Ради 2009/73/ЄС від 13.07.2009 щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС;</p> <p>Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 715/2009 від 13.07.2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та про скасування Регламенту (ЄС) № 1775/2005.</p> <p>В зазначених європейських нормативних актах вжито англійські терміни compliance (українською відповідність) та compliance programme (українською програма відповідності), які в Законі України «Про ринок природного газу» визначені як відповідність та програма відповідності (наприклад, статті 46-47 Закону щодо обов'язку Оператора газосховища розробляти і впроваджувати програму відповідності, розміщувати її на своєму вебсайті, щорічно подавати звіт Регулятору стосовно її виконання).</p> <p>Аналогічні норми містять і Ліцензійні умови (підпункт 29 пункту 2.2 глави 2), а саме при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог: розробляти і впроваджувати програму відповідності згідно із</p>

		<p>вимогами статті 47 Закону України «Про ринок природного газу».</p> <p>Ані Закон України «Про ринок природного газу», ані Кодекс газосховищ не містить поняття саме «комплаєнс».</p> <p>Отже Регулятор у межах своєї компетенції має можливість в Ліцензійних умовах визначити терміни «відповідність», «програма відповідності» (compliance, compliance programme в європейському законодавстві) з урахуванням положень наведених в ч. 5 статті 47 Закону України «Про ринок природного газу».</p> <p>Введення ж нових нормативних поняття «комплаєнс», «програма з комплаєнсу» в Ліцензійних умовах не відповідає суті та завданням ліцензійних умов та лише заплутає як суб'єктів ринку природного газу, так і європейських партнерів, оскільки ця програма буде мати ту саму англійську назву compliance programme.</p> <p>Крім того, відповідно до ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності» Ліцензійні умови це перелік вимог до провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.</p> <p>Відповідно Ліцензійні умови не можуть містити нових термінів та обов'язків, нормативне визначення яких відсутнє в чинному законодавстві, що регулює ринок природного газу.</p>
--	--	---

2. Вимоги до провадження ліцензіатом господарської діяльності із зберігання (закачування, відбору) природного газу		
2.2 При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:	2.2 При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:	
<p>38) забезпечити функціонування власного вебсайту в мережі Інтернет, на якому, зокрема, вказати засоби комунікації (поштову адресу, номер телефону для звернення, адресу електронної пошти для прийому повідомлень) та іншої інформації, що підлягає оприлюдненню та оновленню відповідно до вимог Закону України «Про ринок природного газу», Кодексу газосховищ, цих Ліцензійних умов та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, з дотриманням визначених відповідними нормативно-правовими актами, строків та форми оприлюднення, зокрема:</p> <p>чинний Кодекс газосховищ;</p> <p>перелік послуг, що надаються ліцензіатом, а саме інформацію про ціну або тарифи та інші умови надання таких послуг;</p> <p>кількісні показники обсягів потужності газосховищ, право користування якими було надане замовникам згідно з чинними договорами зберігання (закачування, відбору) природного газу, та вільної потужності газосховищ;</p> <p>інформацію про обсяги природного газу,</p>	<p>38) забезпечити функціонування власного вебсайту в мережі Інтернет, на якому, зокрема, вказати засоби комунікації (поштову адресу, номер телефону для звернення, адресу електронної пошти для прийому повідомлень) та іншої інформації, що підлягає оприлюдненню та оновленню відповідно до вимог Закону України «Про ринок природного газу», Кодексу газосховищ, цих Ліцензійних умов та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу, з дотриманням визначених відповідними нормативно-правовими актами, строків та форми оприлюднення, зокрема:</p> <p>чинний Кодекс газосховищ;</p> <p>перелік послуг, що надаються ліцензіатом, а саме інформацію про ціну або тарифи та інші умови надання таких послуг;</p> <p>кількісні показники обсягів потужності газосховищ, право користування якими було надане замовникам згідно з чинними договорами зберігання (закачування, відбору) природного газу, та вільної потужності газосховищ;</p> <p>інформацію про обсяги природного газу,</p>	

<p>наявного у кожному газосховищі, обсяги закачування та відбору, а також обсяги вільної потужності газосховищ - щоденно; звітність за ліцензованим видом діяльності у встановленому законодавством порядку; Типовий договір зберігання (закачування, відбору) природного газу; річну фінансову звітність ліцензіата у встановленому законодавством порядку;</p> <p>програма з комплаєнсу;</p> <p>агрегована інформація у формі відкритих даних, яка визначена Законом України «Про ринок природного газу», Кодексом газотранспортної системи, Кодексом газосховищ та/або іншими нормативними актами, що забезпечують функціонування ринку природного газу, із можливістю експорту у форматах, які підтримують автоматизоване оброблення електронними засобами, або надання доступу до наборів відкритих даних через публічне API;</p>	<p>наявного у кожному газосховищі, обсяги закачування та відбору, а також обсяги вільної потужності газосховищ - щоденно; звітність за ліцензованим видом діяльності у встановленому законодавством порядку; Типовий договір зберігання (закачування, відбору) природного газу; річну фінансову звітність ліцензіата у встановленому законодавством порядку;</p> <p>програма з комплаєнсу;</p> <p>агрегована інформація у формі відкритих даних, яка визначена Законом України «Про ринок природного газу», Кодексом газотранспортної системи, Кодексом газосховищ та/або іншими нормативними актами, що забезпечують функціонування ринку природного газу, із можливістю експорту у форматах, які підтримують автоматизоване оброблення електронними засобами, або надання доступу до наборів відкритих даних через публічне API;</p>	<p>Пропонується видалити з підстав зазначених до пункту 1.4 вище.</p> <p>Пропонується видалити.</p> <p>Запропоновані зміни в цій частині суперечать принципу правової визначеності, відповідно до якого норми мають бути чіткими й точними, спрямованими на те, щоб забезпечити постійну прогнозованість ситуацій правовідносин, що виникають (передбачуваними у своєму застосуванні). Запропоноване формулювання «агрегованої інформації...яка визначена Законом України «Про ринок природного газу», Кодексом газотранспортної системи, Кодексом газосховищ та/або іншими нормативними актами...» не дає можливості встановити про розміщення якої саме інформації йдеться.</p> <p>Кодексом ГТС не передбачено обов'язку Оператора газосховищ стосовно розміщення жодної інформації на власному веб сайті.</p> <p>Водночас, Оператором газосховищ забезпечено розміщення на власному веб сайті інформації, яка визначена Законом України</p>
--	---	---

		<p>«Про ринок природного газу», Кодексом газосховищ, Ліцензійними умовами (з урахуванням вимог підпункту 2 пункту 1 постанови НКРЕКП від 26.03.2022 №349 «Щодо захисту інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, у тому числі щодо об'єктів критичної інфраструктури»).</p> <p>Крім того, законодавством, що регулює функціонування ринку природного газу, не визначено термін – агрегована інформація. Посилання на агреговану інформацію міститься у пункті 15 ч. 1 ст.1 Закону України «Про офіційну статистику», відповідно до якого, офіційна державна статистична інформація - задокументована кількісна та якісна, <u>агрегована</u> та репрезентативна інформація, отримана за результатами державних статистичних спостережень або сформована на основі адміністративних даних, що характеризує масові явища і процеси, які відбуваються в економічній, соціальній, демографічній, екологічній, культурній та інших сферах життя суспільства в Україні та її регіонах. Проте застосований у зазначеному законі термін не може бути використаний в сфері регулювання ринку природного газу.</p>
48) подавати НКРЕКП щорічний звіт про виконання програми відповідності за попередній календарний рік, у порядку, встановленому програмою відповідності;	48) подавати НКРЕКП щорічний щорічно до 01 березня звіт про виконання програми відповідності за попередній календарний рік, у порядку, встановленому програмою відповідності;	Пропонується встановити конкретний термін подання звіту про виконання програми відповідності з метою дотримання принципу правової визначеності.

49) упровадити у свою діяльність та сертифікувати системи управління якістю, безпекою праці та протидії корупції відповідно до:

ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»;

ДСТУ ISO 9004:2018 «Управління якістю. Якість організації. Настанови щодо досягнення сталого успіху»;

ДСТУ ISO 45001:2019 «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування»;

ДСТУ ISO 14001:2015 «Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування»;

ДСТУ ISO 37001:2018 «Системи управління щодо протидії корупції. Вимоги та настанови щодо застосування»;

ДСТУ ISO/IEC 27001:2015 «Інформаційні технології. Методи захисту системи управління інформаційною безпекою. Вимоги»;

~~49) упровадити у свою діяльність та еертифікувати системи управління якістю, безпекою праці та протидії корунції відновідно до:~~

~~ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»;~~

~~ДСТУ ISO 9004:2018 «Унравління якістю. Якість організації. Настанови щодо досягнення сталого уєніху»;~~

~~ДСТУ ISO 45001:2019 «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосєування»;~~

~~ДСТУ ISO 14001:2015 «Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосєування»;~~

~~ДСТУ ISO 37001:2018 «Системи управління щодо протидії корунції. Вимоги та настанови щодо застосєування»;~~

~~ДСТУ ISO/IEC 27001:2015 «Інформаційні технології. Методи захисту системи управління інформаційною безпекою. Вимоги»;~~

В рамках світової практики впровадження відповідних систем менеджменту є добровільним і покликане продемонструвати відповідний рівень та статус суб'єкта.

Законодавством, що регулює функціонування ринку природного газу, не передбачено обов'язку Оператора газосховищ з впровадження систем управління якістю, безпекою праці та протидії корупції.

Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» визначає два різновиди оцінки відповідності: добровільну оцінку відповідності (стаття 24) та оцінку відповідності вимогам технічних регламентів (стаття 25). З огляду на це оцінка відповідності систем управління належить до добровільної оцінки відповідності і згідно зі статтею 24 може бути в різних формах, основними з яких є декларування відповідності або сертифікація (підтвердження відповідності третьою стороною, яке стосується продукції, процесів, послуг, систем або персоналу).

Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

НКРЕКП з огляду на положення статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ст.4 Закону України «Про ринок природного газу» не є органом, уповноваженим встановлювати

		<p>вимоги стосовно впровадження систем управління якістю, безпекою праці та протидії корупції відповідно до ДСТУ ISO.</p> <p>Отже покладення на Оператора газосховищ обов'язку щодо впровадження систем управління якістю, безпекою праці та протидії корупції, шляхом проведення сертифікації на відповідність міжнародним або національним стандартам, є надмірною та необґрунтованою вимогою, яка призведе до збільшення розміру тарифів (витрати на проходження сертифікації на відповідність вимогам міжнародних стандартів або ідентичних їм національних стандартів будуть включені до розрахунку тарифу).</p>
<p>2.4. При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких кадрових вимог:</p> <p>1) штатна чисельність працівників має включати мінімальну кількість працівників за окремими посадами, необхідних для виконання покладених на нього функцій, які мають відповідну освіту та кваліфікацію залежно від видів виконуваних робіт;</p> <p>2) керівник здобувача ліцензії, його заступник та головний інженер повинні мати ступінь вищої освіти. Стаж роботи за посадою нижчого рівня повинен становити не менше трьох років;</p> <p>3) провадження ліцензованої діяльності здійснюється під керівництвом посадових осіб, які мають ступінь вищої освіти достатній для успішного виконання</p>	<p>2.4. При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких кадрових вимог:</p> <p>1) штатна чисельність працівників має включати мінімальну кількість працівників за окремими посадами, необхідних для виконання покладених на нього функцій, які мають відповідну освіту та кваліфікацію залежно від видів виконуваних робіт;</p> <p>2) керівник здобувача ліцензії, його заступник та головний інженер повинні мати ступінь вищої освіти. Стаж роботи за посадою нижчого рівня повинен становити не менше трьох років;</p> <p>3) провадження ліцензованої діяльності здійснюється під керівництвом посадових осіб, які мають ступінь вищої освіти достатній для успішного виконання</p>	

<p>професійних обов'язків; 4) здобувач ліцензії, ліцензіат оформляє трудові відносини з персоналом шляхом укладення трудових договорів відповідно до положень Кодексу законів про працю України.</p> <p>4) посадові особи органів управління, визначені у статуті ліцензіата, повинні мати бездоганну ділову репутацію у значенні, наведеному у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», та відповідати вимогам Закону України «Про ринок природного газу» щодо незалежності оператора газосховищ;</p>	<p>професійних обов'язків; 4) здобувач ліцензії, ліцензіат оформляє трудові відносини з персоналом шляхом укладення трудових договорів відповідно до положень Кодексу законів про працю України.</p> <p>4) посадові особи органів управління, визначені у статуті ліцензіата, повинні мати бездоганну ділову репутацію у значенні, наведеному у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», та відповідати вимогам Закону України «Про ринок природного газу» щодо незалежності оператора газосховищ;</p>	<p>Пропонується видалити «мати бездоганну ділову репутацію у значенні, наведеному у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», та».</p> <p>Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.</p> <p>Закон України «Про НКРЕКП», Закон України «Про ринок природного газу» та інші законодавчі акти не покладають на НКРЕКП повноважень з врегулювання чи контролю питань, які врегульовані Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».</p>
---	---	--

С.С.С. 01.02.2023